

Wetenschapper met de voeten in het Wad

STEF ALTENA

GRONINGEN - Zoveel mogelijk in het veld en niet te benauwd om onderzoeksresultaten direct te publiceren. Door zijn manier van werken is Tjisse van der Heide (32) plots een rolmodel voor jonge wetenschappers.

Zelfs in zijn kantoorkamer in de nagelnieuwe universiteitskolos Linnaeusborg aan de rand van Groningen is de Waddenzee nooit ver weg. Er ligt een zakje met mosselen op zijn bureau. En bij elke anekdote klapt marien bioloog Tjisse van der Heide zijn MacBook open om foto's van zijn veldwerk op het Wad te laten zien.

Op de plaatjes staat hij geulen te graven bij Schiermonnikoog, is hij in gesprek met mosselvisser en staat hij samen met heit in de schuur van het ouderlijk huis in Hijum bakken in elkaar te schroeven die hij gebruikt voor zijn onderzoek naar mosselzaad.

Volgens de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) is Van der Heide met zijn handen-uit-de-mouwen-aanpak „een rolmodel voor

Tjisse van der Heide doet onderzoek naar het ecologisch herstel van de Waddenzee.

jonge wetenschappers”. De promovendus krijgt voor zijn werk de Heineken Young Scientist Award in de categorie milieue-

tenschappen: een cheque van €10.000. Die zou hij in eigen zak kunnen steken, maar wetenschapper als hij is, dat geld gaat

naar zijn onderzoek.

Hij leidt het project Waddensleutels, een groot onderzoek naar het ecologisch herstel van de

Voor jonge onderzoekers is hij een rolmodel

Waddenzee. De Hijumer is gespecialiseerd in mosselzaad en zee-gras, twee organismen die de afgelopen eeuw in het Wad zijn gecedeerd. Zeegras door de komst van de Afsluitdijk en mosselzaad door overbevissing.

„Wat de jury oansprutsen hat, is dat myn wurk op it snijflak sit fan fûneminteel en tapast ûnder-syk. Ik sykje ek echt nei in oplossing foar de problemen”, zegt Van der Heide.

Het laten terugkeren van zee-gras zal lastig zijn, maar voor mosselen heeft hij goede hoop. Hij heeft aangetoond dat mossel-

zaad om te kunnen overleven zowel een stroeve zeebodem nodig heeft als een plek waar het zaad als het is gegroeid tot het formaat van een zandkorrel niet wordt opgegeten door zijn grootste vijand: de garnaal.

De bioloog heeft een doolhofachtig krat ontwikkeld, waarin garnalen zich niet senang voelen en het mosselzaad dus veilig kan volgroeien tot een volwassen mossel. „Hjir kinst in oannimmer sa opdracht foar jaan om it út te roljen oer de hiele Waadsee.”

„Oer wittenskippers dy't wurkje oan fûneminteel ûndersyk wurdt faak tocht: 'wat dogge dy minsken eins'? Sy krije in sek mei jild en nei fiif jier hearst der mis-kien wer ris wat fan. Of net.”

Dat dit vaak zo lang duurt, heeft er mee te maken dat onderzoek eerst gecontroleerd moet worden door een collega voordat er over de uitkomsten gepubliceerd wordt. Aan die wetenschappelijke mores heeft Van der Heide soms een beetje lak. „At ik seker fan eat bin, skriu ik dat gewoan op. Wittenskippers moatte sjen litte wêr't sy mei dwaande binne.”